

UKM 07/17

Ungdomsdemokratiet i fremtidig kirkeordning

Vedtak

Komiteens generelle merknader

Komiteen er svært positivt innstilt til å regelfeste de demokratiske arenaene som i dag er etablert og som opererer velfungerende, herunder UKM. Komiteen vil også peke på ungdomstingene og tilhørende råd, og vise til deres regionale funksjon. Det er komiteen sitt inntrykk at det vil kunne være hensiktsmessig å vurdere hvordan også disse arenaene kan løftes opp, og vitaliseres. Komiteens syn er at Den norske kirke vil finne det klokt å rette fokus på hvordan en kan forsterke alle ledd i ungdomsdemokratiet. Komiteen er av den oppfatning at det kan være ønskelig å etablere felles retningslinjer og mandat for de regionale organene.

Komiteen ønsker å vise til at Den norske kirke og UKM også er en del av et større demokratifelleskap av barne- og ungdomsorganisasjoner. Dette ser komiteen på som beslektet, og at ungdomsdemokratiet også i fremtiden må bruke disse arenaene aktivt. Komiteen påpeker viktigheten av at dette er et viktig fellesskap, der organisasjonene i enda større grad kan utveksle kunnskap, erfaringer og kompetanse om ungdomsorganisasjoner spesielt, og demokratiske prosesser spesielt. Komiteen ser det derfor som aktuelt å undersøke om det er enkelte arenaer som Den norske kirke kan dra nytte av, for å øke kompetansen om demokrati. Blant disse, men ikke avgrenset, kan en finne LNU og Frivillighet Norge.

Etter forrige kirkevalg, er det nå ingen unge representanter i det valgte Kirkerådet. Dette bekymrer komiteen i svært stor grad. Komiteen mener det må sikres at det er en representasjon av unge i Kirkerådet. Komiteen er svært tydelige på at det må være unge representanter med stemmerett i Kirkerådet. UKM stiller seg positive både til forslag om at leder av UFUNG i det får tale- og forslagsrett i Kirkerådet, og at det stilles krav om 20% representasjon av personer under 30 år. Komiteen har dog noen ytterligere utfordringer som er kommentert i de spesielle merknadene, som er direkte knyttet til spesifikke vedtaks punkt.

Komiteens spesielle merknader

1. Ungdommens kirkemøte mener det bør fastsettes en formålsbestemmelse i kirkeordningen om ungdomsdemokratiet i Den norske kirke.

Komiteen viser til tidligere UKM vedtak (07/09, 06/10 og 07/12), og peker også på KM sak 08/16 - Veivalg for fremtidig kirkeordning. Her kommer det frem at et enstemmig Kirkemøte la en føring om at ungdomsdemokratiet skal regelfestes som en del av kirkeordningen.

Komiteen har en klar forventning om at dette vedtaket følges opp når ny kirkeordning vedtas. Dette gjelder vedtaks punkt 1 til 6, og komiteen finner en formålsbestemmelse som hensiktsmessig.

2. Ungdommens kirkemøte mener det bør tas inn en bestemmelse i kirkeordningen om Ungdommens kirkemøte langs disse linjer:

«Ungdommens kirkemøte behandler og uttaler seg i aktuelle saker som gjelder Den norske kirke nasjonalt og internasjonalt. Ungdommens kirkemøte har rett til å melde saker til behandling på Kirkemøtet. Ungdommens kirkemøte skal bestå av representanter fra bispedømmenes ungdomsråd, medlemmer under 30 år valgt inn i bispedømmeråd, samisk ungdomsutvalg, samt en samisk delegat fra hvert av de tre nordligste bispedømmene, utvalg for ungdomsspørsmål, døvekirken og kristne barne- og ungdomsorganisasjoner tilknyttet Den norske kirke. Nærmere regler for Ungdommens kirkemøte fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra Ungdommens kirkemøte»

Komiteen gir sin tilslutning til saksfremlegget, med en redaksjonell endring. Komiteen ser på det som en språklig forbedring om det endres fra *unge under 30 år* til *medlemmer under 30 år*. Komiteen mener samisk representasjon er viktig, og ber Kirkerådet se på hvilke løsninger som er mest demokratisk og hensiktsmessig.

Komiteen ser svært positivt på utviklingen som har vært i det samiske ungdomsdemokratiet. Komiteen ser at Den norske kirke har grunn til å anerkjenne vårt eget arbeid i å fremme hele det samiske kirkelige demokratiet under overskriften «Livskraftig og likeverdig». Komiteen vil gjerne trekke frem det forholdsvis ny-etablerte samisk ungdomsutvalg (SUNG) som en viktig arena for å samle og styrke det samisk-kristent arbeidet i Den norske kirke. Komiteen peker på KM sak 08/11, hvor de sier at «Kirkemøtets komité støtter UKMs forslag til oppnevning og sammensetning av samisk utvalg for ungdomsspørsmål. Dette sikrer at Sung blir valgt av og for samisk ungdom.» Kirkemøtet vedtok også at samisk utvalg for ungdomsspørsmål (Sung) får tilsvarende oppnevningspraksis som utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung) i Den norske kirke. Komiteen legger til grunn at endringer i UKMs sammensetning og virkeområde kun kan endres ved at både Kirkerådet og UKM er enig om at den gitte endringen skal forekomme. Initiativet til endringer kan komme fra begge organer, men krever gjensidig aksept.

3. Ungdommens kirkemøte mener det må være en bestemmelse i kirkeordningen som fastsetter utvalg for ungdomsspørsmål

- a. En formålsbestemmelse for organet
- b. Se alternative forslag
- c. Se alternative forslag

Til punkt B

Forslag A (falt):

- b. bestemmelser om valg av utvalg for ungdomsspørsmål.

Forslag B (vedtatt):

- b. bestemmelser om valg av utvalg for ungdomsspørsmål, der alle medlemmer i utvalget velges av UKM.

Merknad forslag A:

Komiteen har ikke formulert noen merknader, ut over at en tilslutter seg til saksfremlegget.

Merknad forslag B:

Komiteen stiller spørsmål om dagens regelverk for valg av medlemmer til UFUNG er den mest optimale løsningen. Det at fire medlemmer blir valgt, og fire medlemmer blir utpekt bør etter komiteen syn revurderes. Komiteen stiller seg i utgangspunktet positiv til at alle medlemmer blir valgt direkte fra UKM. Dette må også ses i lys av om hvilke rettigheter lederen av UFUNG skal ha i fremtiden, spesielt dersom lederen trer inn i Kirkerådet, noe komiteen finner naturlig.

Til punkt C

Forslag A (falt):

c. Ungdommens kirkemøte mener at lederen av utvalg for ungdomsspørsmål skal velges av Ungdommens kirkemøte og gis møte-, tale- og forslagsrett i Kirkerådet for å sikre at ungdomsdemokratiet blir representert i Kirkerådet. Regelfesting av to representanter under 30 år i Kirkerådet (jfr. vedtak 6) kan ikke erstatte dette.

Forslag B (vedtatt):

c. Ungdommens kirkemøte mener at lederen av utvalg for ungdomsspørsmål skal velges av Ungdommens kirkemøte og gis møte-, tale- og forslags- og stemmerett i Kirkerådet for å sikre at ungdomsdemokratiet blir representert i Kirkerådet. Regelfesting av to representanter under 30 år i Kirkerådet (jfr. vedtak 6) kan ikke erstatte dette.

Dersom forslag B står: UKM viser til merknader for forutsetninger som det menes må være tilstede for at dette kan gjennomføres.

Komiteen ønsker å peke på funksjonen som Ufungs leder har som kontaktpunkt mellom ungdomsdemokratiet og ledelsen i Den norske kirke.

Merknad forslag A

Komiteen stiller seg positiv til at leder for UFUNG får møte, tale og forslagsrett i Kirkerådet. Det er etter komiteens oppfatning, at dette vil sikre at stemmen til unge medlemmer i Den norske kirke blir hørt. Særlig sett i sammenheng med at det i innværende kirkevalgperiode ikke er noen medlemmer under 30 år i Kirkerådet.

Merknad forslag B

Komiteens klare oppfatning er at Kirkerådet er tjent med best mulig bredde i sin representasjon. Ved at leder for utvalg for ungdomsspørsmål er sikret fulle rettigheter, vil denne problemstillingen være adressert og besvart. Det kan hevdes at det er et demokratisk problem at en så stor og viktig del av medlemsmassen som de unge er, ikke er representert, og har vært underrepresentert i et av Den norske kirkes viktigste beslutningsorgan over lenger tid.

Komiteen er av den oppfatning at aktuelle bestemmelser må sees i forhold til hverandre. Komiteen har stor tiltro til at Kirkerådet og Kirkemøtet evner å se denne sammenhengen. Det forutsettes at dersom leder for utvalg for ungdomsspørsmål får stemmerett i Kirkerådet, må denne også ha stemmerett på Kirkemøtet, slik forslag 6 presiserer. Videre forutsettes det at hele UFUNG velges av UKM direkte.

4. Ungdommens kirkemøte mener det må være en bestemmelse i kirkeordningen som fastsetter at det skal være et ungdomsråd og et ungdomsting i hvert bispedømme, herunder

- a. en formålsbestemmelse for disse organene,
- b. bestemmelser om menighetsrådenes rolle i oppnevning av delegater til ungdomstingene.

Komiteen er svært positiv til at det blir formulert en bestemmelse i kirkeordningen som slår fast at det skal være et ungdomsråd og et ungdomsting i hvert bispedømme. Komiteens medlemmer har høstet erfaring og kunnskap om at dette er en del av ungdomsdemokratiet som tydeligere må løftes frem og videreutvikles. Komiteens standpunkt er at dette blant annet kan gjøres ved å utforme noen retningslinjer og statutter som tydelig legger frem noen forventinger til hva et slikt organ skal befatte seg med.

Komiteen har registrert at det er betydelige regionale forskjeller i hvilken grad bispedømmene evner å aktivisere sine organ. Komiteen er opptatt av at det skal være liten til ingen betydning hvor i landet en skal måtte bo, og deres mulighet til engasjement. Komiteen henstiller derfor bispedømmene til å prioritere å engasjere og opprettholde disse viktige organene.

Komiteen ønsker at det i det i egnet regelverk, skal utarbeides likelydenes vedtekter og statutter, samt retningslinjer for sammensetning og virkeområde i ungdomsråd og ungdomsting for hvert bispedømme.

5. Viser til alternative vedtaksformuleringer.

Forslag 1 (falt):

Ungdommens Kirkemøte mener UKM også i fremtidig kirkeordning bør ha rett til å møte med fire representanter med tale- og forslagsrett på Kirkemøtet.

Komiteen har ingen merknader, ut over at komiteen opplever dagens situasjon som tilfredsstillende.

Forslag 2 (vedtatt):

*Ungdommens Kirkemøte mener UKM også i fremtidig kirkeordning bør ha rett til å møte med fire representanter med tale- og forslag- og **stemmerett** på Kirkemøtet. UKM mener leder av UFUNG normalt sett bør være en av representantene.*

Komiteen mener at direkte representasjon fra UKM vil bidra til å ansvarliggjøre disse delegatene til å alltid forsvare unge og ungdomsdemokratiets interesser. Komiteen stiller spørsmål ved om

Øvrige delegater valgt fra bispedømmene vil måtte sette disse interessene i andre rekke, siden de er ansvarlige ovenfor sine valgkretser. Med dette vil vi sikre at unge medlemmer har tilstrekkelig med ombudspersoner på Kirkemøtet.

Komiteen har bitt seg merke i at de erfaringer tidligere representanter har høstet på kirkemøter, er at delegater fra UKM har en opplevelse, at dersom en hadde hatt stemmerett, ville også legitimiteten til organet vært sterkere.

Komiteen ber derfor om at det i de nye reglene for Kirkevalg, som Kirkemøtet skal vedta i 2018, spesielt blir vurdert om delegatene fra UKM skal få stemmerett.

6. Ungdommens kirkemøte mener at Kirkerådets sammensetning må endres slik at det fastsettes et krav om at to av medlemmene i Kirkerådet må være under 30 år ved valget.

Komiteen er svært opptatt av å sikre representasjon av unge for fremtiden. Dette er aktualisert ved at det i dag ikke er en eneste representant under 30 år i Kirkerådet. Sett i sammenheng med at det ved forrige kirkevalgsperiode kun var en representant under 30 år, bidrar det til at komiteen finner det nødvendig å innføre et krav om representasjon. Komiteen stiller seg undrende til hvorvidt et hvert råd, helt uten unge stemmer, i tilfredsstillende grad er i stand til å ivareta de unges interesser.

Komiteen er også av det syn, at et formalisert krav til representasjon vil bidra til å øke oppslutning om, og anerkjennelsen av ungdomsdemokratiet. Dette vil vise at Kirkemøtet tar ung representasjon på alvor.

Vedtak

1.

Ungdommens kirkemøte mener det bør fastsettes en formålsbestemmelse i kirkeordningen om ungdomsdemokratiet i Den norske kirke.

2.

Ungdommens kirkemøte mener det bør tas inn en bestemmelse i kirkeordningen om Ungdommens kirkemøte langs disse linjer:

«Ungdommens kirkemøte behandler og uttaler seg i aktuelle saker som gjelder Den norske kirke nasjonalt og internasjonalt. Ungdommens kirkemøte har rett til å melde saker til behandling på Kirkemøtet. Ungdommens kirkemøte skal bestå av representanter fra bispedømmenes ungdomsråd, medlemmer under 30 år valgt inn i bispedømmeråd, Samisk ungdomsutvalg, samt en samisk delegat fra hvert av de tre nordligste bispedømmene, utvalg for ungdomsspørsmål, døvekirken og kristne barne- og ungdomsorganisasjoner tilknyttet Den norske kirke. Nærmere regler for Ungdommens kirkemøte fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra Ungdommens kirkemøte»

3. Ungdommens kirkemøte mener det må være en bestemmelse i kirkeordningen som fastsetter utvalg for ungdomsspørsmål

- a. en formålsbestemmelse for organet
- b. bestemmelser om valg av utvalg for ungdomsspørsmål, der alle medlemmer i utvalget velges av UKM.
- c. Ungdommens kirkemøte mener at lederen av utvalg for ungdomsspørsmål skal velges av Ungdommens kirkemøte og gis møte-, tale- forslag- og stemmerett i Kirkerådet for å sikre at ungdomsdemokratiet blir representert i Kirkerådet. Regelfesting av to representanter under 30 år i Kirkerådet (jfr. vedtak 6) kan ikke erstatte dette.

UKM viser til merknader for forutsetninger for at punkt c, som det menes må være tilstede for at dette kan gjennomføres.

4.

Ungdommens kirkemøte mener det må være en bestemmelse i kirkeordningen som fastsetter at det skal være et ungdomsråd og et ungdomsting i hvert bispedømme, herunder

- a. en formålsbestemmelse for disse organene,
- b. bestemmelser om menighetsrådenes rolle i oppnevning av delegater til ungdomstingene.

5.

Ungdommens Kirkemøte mener UKM også i fremtidig kirkeordning bør ha rett til å møte med fire representanter med tale-, forslags- og stemmerett på Kirkemøtet. UKM mener leder av UFUNG normalt sett bør være en av representantene.

6.

Ungdommens kirkemøte mener at Kirkerådets sammensetning må endres slik at det fastsettes et krav om at to av medlemmene i Kirkerådet må være under 30 år ved valget.

7.

Ungdommens kirkemøte utfordrer menighetene til å aktivt promotere og informere om kirkedemokratiet med formål å nå ut til mest mulig av medlemmene i menigheten for å styrke deltagelsen, kunnskapen og demokratiet i ung kirkepolitikk